

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ФІНАНСОВИХ
ІНСТИТУЦІЙ»**

Рівень освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	072
Тривалість викладання	12 чверть
Заняття:	6 семестр
лекції:	2 години на тиждень
практичні	3 години на тиждень
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає Економічного аналізу та фінансів

Викладач:

Кубецька Ольга Миколаївна

Доцент, канд. екон. наук.

Персональна сторінка

https://eaf.nmu.org.ua/ua/pro_kaf/vykladachi.php**E-mail:**

kubetska.o.m@nmu.one

1. Анотація до курсу

Фінансово-економічна безпека фінансових інституцій це вибіркова дисципліна, яка обирається для формування індивідуальної освітньої траєкторії і спеціалізується на коректному розумінні методів оцінки та забезпечення захищеності фінансових установ від ризиків, що можуть загрожувати їх стабільності і розвитку, з акцентом на специфіку страхування в Україні та актуальні новини страхового ринку.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій щодо оцінки та аналізу стану рівня фінансово-економічної безпеки фінансових інституцій, формування навичок розробки рекомендацій практичного характеру для зниження впливу ризиків на фінансовий стан фінансових інституцій та розробки міроприємств антикризового спрямування. Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

Завдання курсу:

- ознайомитись з основними категоріями і концептуальними засадами фінансово-економічної безпеки;
- набути знань щодо формування фінансово-економічної безпеки банку;
- набути знань щодо формування фінансово-економічної безпеки небанківської фінансової установи (страхової компанії);
- набути знань щодо формування фінансово-економічної безпеки небанківської фінансової установи (кредитної спілки, лізингової компанії);
- набути знань щодо формування фінансово-економічної безпеки інвестиційних установ (Інвестиційні фонди, Пенсійний фонд);
- напрацювати спроможність нести відповідальність за рішення (відповіді, стиль виконання завдань, оформлення тощо), прийняті під час виконання навчальних завдань;
- напрацювати звичку формувати власні професійні судження з урахуванням соціальних та етичних аспектів;
- розвивати вміння критичного мислення.

3. Результати навчання

1. Знати та розуміти механізм та закономірності механізм функціонування фінансів, у т.ч. державних, фінансів, суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків та їх суб'єктів

2. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)

3. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування

4. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію

5. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем

4. Структура курсу

1. Передмова. Фінансово-економічна безпека: предмет, методи і функції

1.1. Сутність категорії «фінансової» та «економічної» безпеки

1.2. Фінансові інституції в системі безпеки

1.3. Політика, система та стратегії безпеки фінансових інституцій

1.4. Методичний інструментарій оцінки рівня фінансово-економічної безпеки суб'єктів діяльності

2. Фінансово-економічна безпека банку

2.1. Сутність та особливості функціонування банків

2.2. Поняття фінансово-економічної безпеки банку

2.3. Основні загрози фінансово-економічній безпеці банку

2.4. Оцінка ризиків функціонування банку

2.5. Забезпечення фінансово-економічної безпеки банку

3. Фінансово-економічна безпека небанківської фінансової установи (страхової

компанії)

- 3.1. Сутність страхових компаній та особливості їх діяльності
- 3.2. Значення фінансово-економічної безпеки для страхової компанії
- 3.3. Основні загрози фінансово-економічній безпеці страхової компанії
- 3.4. Оцінка фінансово-економічної безпеки страхової компанії
- 3.5. Стратегії управління фінансово-економічною безпекою страхової компанії
- 3.6. Інструменти для забезпечення фінансово-економічної безпеки страхової компанії

4. Фінансово-економічна безпека небанківської фінансової установи (кредитної спілки)

- 4.1 Сутність та особливості функціонування кредитної спілки
- 4.2 Визначення та значення фінансово-економічної безпеки кредитної спілки
- 4.3 Основні загрози фінансово-економічній безпеці кредитної спілки
- 4.4 Оцінка ризиків кредитування: аналіз кредитоспроможності членів спілки, історії кредитування та виконання зобов'язань
- 4.5 Використання сучасних інформаційних технологій та програмного забезпечення для забезпечення безпеки операцій

5. Фінансово-економічна безпека небанківської фінансової установи (лізингової компанії)

- 5.1 Сутність та особливості функціонування лізингових компаній
- 5.2 Методи оцінки фінансово-економічної безпеки лізингової компанії
- 5.3 Стратегії управління фінансово-економічною безпекою лізингової компанії
- 5.4 Характеристика кращих практик та рекомендацій щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки лізингової компанії

6. Фінансово-економічна безпека інвестиційних установ (Інвестиційні фонди, Пенсійний фонд)

- 6.1. Особливості функціонування інвестиційних фондів та пенсійних фондів. Визначення фінансово-економічної безпеки у контексті інвестиційних фондів і пенсійних фондів
- 6.2. Оцінка ризиків, з якими стикаються фонди при інвестуванні
- 6.3 Стратегічне управління фінансово-економічною безпекою
- 6.4 Роль фінансової грамотності інвесторів у забезпеченні безпеки коштів

5. Практичні заняття

1. Методичний інструментарій оцінки рівня фінансово-економічної безпеки суб'єктів діяльності
2. Оцінка ризиків функціонування банку
3. Оцінка фінансово-економічної безпеки страхової компанії
4. Оцінка ризиків кредитування: аналіз кредитоспроможності членів спілки, історії кредитування та виконання зобов'язань.
5. Оцінка рівня фінансово-економічної безпеки лізингової компанії
6. Оцінка ризиків, з якими стикаються фонди при інвестуванні

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту практичних завдань здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної

форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, презентації, тестові завдання) та подають їх на кафедру на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – залік.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
70	30	100

Практичні роботи приймаються за тестами по кожній темі практичного заняття.

Теоретична частина оцінюється за результатами задачі контрольної тестової роботи, яка містить 20 запитань, з яких 20 – прості тести (1 правильна відповідь).

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи

20 тестових завдань містять три завдання з п'ятьма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється у п'ять балів (разом п'ятнадцять), десять завдань з чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється у чотири бали (разом сорок балів), сім тестових завдань з трьома правильними відповідями, одна правильна відповідь оцінюється у один бал (разом сім балів).

Відповіді приймаються у форматі програм Microsoft Office та цифрових копій впродовж часу, відведеного на задачу теоретичної частини. Несвоєчасно вислана відповідь враховується такою, що не здана, якщо задача заліку здійснюється дистанційно. При проведенні заліку в аудиторному форматі, задача заліку проводиться згідно вимогам організації учбового процесу в НТУ «Дніпровська політехніка».

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перекладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

8 Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Фінансова безпека підприємства [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Т. Б. Кузенко, Н. В. Сабліна. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 123 с.
2. Збірник актів нормативно-правового регулювання фінансово-

економічної безпеки. / Упоряд. : О. М. Кубецька, Я. С. Палешко, Д. Б. Санакоєв. О.В. Неклеса. Дніпро : ДДУВС, 2019. 312 с.

3. Теоретичні та прикладні аспекти забезпечення фінансово-економічної безпеки держави : монографія / [Кубецька О. М., Неклеса О. В., Остапенко Т. М., Палешко Я. С., Санакоєв Д. Б.]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 105 с.

Інформаційні ресурси

4. Статистика України : Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

5. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.smida.gov.ua/db/emitent.

6. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.